SEKCE MÍSTOPŘEDSEDY VLÁDY PRO VĚDU, VÝZKUM A INOVACE

Úřad vlády České republiky

BULLETIN

Hlavní výstupy programu 318. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace dne 2. září 2016

METODIKA 17+ BUDE ZALOŽENA NA MODULECH

V návaznosti na Zásady nové Metodiky 17+, které Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) projednala na svém 317. zasedání 24. června, byla zpracována a na zářijovém zasedání RVVI předložena k rozpravě první pracovní verze Metodiky 17+, jež přináší razantní změnu v systému hodnocení. Dokument se nyní zpřesňuje a po projednání RVVI na konci září by měl být zpracován do finálního textu.
Hodnocení výzkumných organizací je zásadním strategickým nástrojem nezbytným pro efektivní řízení systému VaVaI. Z poznatků získaných při hodnocení vycházejí strategické dokumenty národní vědní politiky, návrhy prioritních směrů výzkumu, národních programů, návrhy na reformu systému VaVaI a eventuální reorganizaci institucí VaV. Důležitost hodnocení výzkumných organizací stoupá celosvětově v důsledku omezenosti disponibilních finančních zdrojů, sílící odpovědnosti za vynaložené prostředky i stupňujícího se tlaku na sociální zdůvodnitelnost výzkumu. Jednotná metodika musí být v souladu s potřebami poskytovatelů a zohledňovat jejich současnou praxi a zároveň má umožnit centrální úrovni řízení systému VaVaI získávat relevantní informace pro kvalifikovaná rozhodnutí.
Předložený pracovní materiál Metodika 17+ představuje konsensus v klíčových parametrech, a jeho dosažení je výsledkem jednání se zástupci hlavních segmentů VaVaI – Akademií věd ČR (AV ČR), vysokými školami, rezorty a jejich výzkumnými organizacemi. Rozdělení výzkumného systému do tří segmentů, jež je předznamenáno už v Zásadách Metodiky 17+, se ukazuje jako zásadní. Tito aktéři se shodli na následujících bodech:

1. Dojde k přechodu na nový kvalitativní systém hodnocení odpovídající mezinárodním standardům, který byl mj. nastíněn v minulém Bulletinu a je dostupný na webu www.vyzkum.cz.
2. Výsledky základního a aplikovaného výzkumu budou hodnoceny odděleně dle odpovídajících kritérií.
3. Systém hodnocení bude založen na modulech, které budou představovat jednotlivé informační vstupy (podklady) pro hodnocení.

Moduly by měly být založeny na parametrech typu:
- ► základní informace o dané výzkumné organizaci (nehodnotí se)
- ► kvalita vybraných výsledků (kvalitativní hledisko)
- ► celková výkonnost výzkumu (kvantitativní hledisko)
- ► relevance výzkumu pro společnost a jeho dopady
- ► výzkumné prostředí
- ► mezinárodní a národní spolupráce
- ► strategie, koncepce a záměry do budoucnosti

Základní parametry modulů budou pro všechny tři segmenty VaVaI společné. V dílčích detailech se mohou lišit podle potřeb jednotlivých segmentů. Při přípravě modulů se vychází z porovnání hodnocení AV ČR, projektu IPn Metodika a návrhu metodiky hodnocení pro potřeby rezortů.

4. Hodnocení bude provádět RVVI ve spolupráci s jednotlivými segmenty VaVaI. Hlavní zodpovědnost za modul, který posuzuje výsledky, bude mít právě RVVI. Respektována je přitom role poskytovatelů (včetně AV ČR), kteří provádějí hodnocení pro vlastní potřeby. Metodika 17+ nebude s tímto hodnocením v kolizi, ale bude s ním komplementární.
5. V souladu s platným zákonem 130/2002 Sb. bude prováděno každoroční hodnocení výsledků výzkumných organizací, avšak v omezeném rozsahu. Se zapojením všech modulů se počítá v pěti až šestiletých cyklech.
6. Náběh modulů, respektive určení let, ve kterých bude probíhat kompletní hodnocení, bude pro jednotlivé segmenty VaVaI odlišné, neboť existují významné rozdíly z hlediska jejich připravenosti k přechodu na nový systém. Výzkumné organizace budou přitom do hodnocení zapojovány postupně. AV ČR kompletní hodnocení již provádí a s respektem k zaběhnutému cyklu lze počítat s tím, že další hodnocení proběhne v letech 2020/2021. V segmentu rezortů lze očekávat náběh na hodnocení v následujících dvou letech (2017/2018). U vysokých škol se počítá s rozložením náběhu Metodiky 17+ v delším časovém horizontu, pravděpodobně tří až čtyř let.

V průběhu září bude zpřesněn náběh Metodiky 17+ zejména pro segment vysokých škol. Bude vypracován způsob každoročního hodnocení výsledků a hodnocení v letech kompletní evaluace při zapojení ostatních modulů. Dále bude navržen obsah jednotlivých modulů a v neposlední řadě i organizace celého hodnotícího procesu.
Pozn. redakce: Zde nastíněný materiál byl projednán na aktuálním zasedání RVVI a nyní probíhá jeho připomínkování. ☒

RVVI SE BUDE VĚNOVAT KONCEPCI PODPORY ŽADATELŮ O GRANTY ERC

RVVI vyjádřila politování nad tím, že v posledním kole juniorských grantů Evropské výzkumné rady (ERC) byl úspěšný pouze jeden žadatel. RVVI ustanoví komisi, která bude jednat s MŠMT, aby upravilo podmínky ve smlouvě s řešiteli grantů ERC CZ tak, aby byla odstraněna klauzule, že nositelé grantu ERC CZ si nemohou požádat o grant ERC na stejné výzkumné téma, čímž se snižuje počet možných úspěšných žadatelů o granty Evropské výzkumné rady. Zároveň by tato jednání měla vést k vytvoření národních nástrojů na podporu žadatelů o granty ERC. ☒

WEIZMANNŮV INSTITUT VĚD MÁ ZÁJEM O SPOLUPRÁCI

Na pozvání Sekce pro vědu, výzkum a inovace (Sekce VVI) navštívili ve dnech 29. a 30. srpna 2016 Českou republiku zástupci izraelského Weizmannova institutu věd (WIS): prof. Irit Sagi, děkanka Feinberg Graduate School, a dr. Jakub Abramson, vedoucí výzkumné skupiny na Katedře imunologie. Návštěva byla vyústěním dlouhodobé debaty mezi Sekcí a WIS o možnostech spolupráce. WIS představuje jedno z nejprestižnějších vědeckých pracovišť světa a možnost navázání spolupráce s ním je tak pro domácí výzkumné instituce velkou příležitostí. Na základě deklarovaného oboustranného zájmu byly proto projednány možnosti spolupráce, například umístění českých postdoktorandů na Weizmannově institutu, realizace krátkodobých výzkumných pobytů a společných konferencí, workshopů nebo přednášek. Oba představitelé Weizmannova institutu se během své návštěvy setkali s místopředsedou vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavlem Bělobrádkem, se zástupci RVVI, AV ČR, MŠMT a dalšími relevantními aktéry. ☒

VLÁDA SCHVÁLILA VĚCNÝ ZÁMĚR ZÁKONA O PODPOŘE VÝZKUMU

Vláda schválila věcný záměr zákona o podpoře výzkumu, vývoje a inovací. Záměr počítá se vznikem Ministerstva pro výzkum a vývoj (MVV), které by mělo na starosti řízení vědní politiky. Díky tomu by se sjednotil dosud roztříštěný systém vědy a výzkumu a zefektivnilo financování. Nový zákon má také zjednodušit administrativu, zavést nové kategorie a nástroje podpory a celkově vytvořit podmínky pro zkvalitnění výzkumu v ČR.

Dosavadní zákon o vědě je z roku 2002, byl mnohokrát novelizován a rychlý vývoj v oblasti výzkumu a inovací už nepokrývá dostatečně. Věcný záměr také reaguje na Mezinárodní audit výzkumu, vývoje a inovací v ČR, který doporučil vznik centrálního úřadu pro řízení vědy a výzkumu. Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavel Bělobrádek návrh připravil po dlouhé debatě s akademickou obcí a dalšími klíčovými aktéry v oblasti vědy.

Pod MVV by spadaly Grantová agentura ČR a Technologická agentura ČR. Oběma agenturám by ale zůstala zachována samostatnost v přidělování podpory výzkumníkům. MVV by také připravovalo rozpočet na vědu, díky finančnímu plánování na 7-10 let by výzkumné organizace získaly dlouhodobou stabilitu. MVV by mělo ve své gesci mezinárodní vědeckou spolupráci a spolu s MŠMT koncepci podpory výzkumných infrastruktur. Konečným cílem po ustavení a rozběhnutí činnosti nového ministerstva by měl být přesun odpovědnosti za problematiku vysokoškolského vzdělávání z MŠMT na MVV.

Nový zákon by měl dále vyřešit absenci důkladnější úpravy inovací v systému státní podpory VaVaI a vytvořit s tím související funkční, ověřený a kontrolovaný registr relevantních inovačních výstupů a navazovat na novou metodiku hodnocení výzkumných organizací, která bude více než dosud zohledňovat výstupy aplikovaného výzkumu a inovací. Zavedeny budou finanční nástroje, které by měly motivovat podniky k větším investicím do výzkumu a rozšíření spolupráce s veřejným sektorem.

NA NÁRODNÍ CENU VLÁDY ČESKÁ HLAVA BYL NAVRŽEN PROFESOR JIŘÍ FOREJT

Na nejvyšší české vědecké vyznamenání, Národní cenu vlády Česká hlava, byl pro letošní rok navržen prof. MUDr. Jiří Forejt, DrSc., expert na molekulární genetiku. RVVI jej na svém zasedání 9. září 2016 zvolila v tajné volbě z celkem osmi navržených kandidátů. Návrh ještě bude schvalovat vláda.

„Profesor Forejt je světově uznávaným odborníkem v oboru myší genomiky. Myš je modelový organismus blízký člověku a výsledky toho výzkumu jsou využívané i v oblasti lidské genetiky. Pan profesor se ve svém výzkumu zaměřil na objasnění molekulární podstaty takzvané hybridní sterility, tedy mechanismu umožňujícího vznik nových biologických druhů. Přinesl tak zásadní příspěvek k objasnění problému, který vědci řeší už desítky let,“ uvedl místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace a předseda RVVI Pavel Bělobrádek.

Národní cena vlády Česká hlava se uděluje za mimořádné celoživotní výsledky v oblasti výzkumu a vývoje. S cenou je spojena odměna ve výši jeden milion korun. Česká hlava se uděluje od roku 2002.

Prof. MUDr. Jiří Forejt, DrSc. (1944) vystudoval Lékařskou fakultu UK v Hradci Králové a genetiku v Ústavu molekulární genetiky a na UK v Praze. Profesuru v oboru molekulární biologie a genetiky získal v roce 2006 na Přírodovědecké fakultě UK. V Ústavu molekulární genetiky AV ČR také od roku 1968 působí jako vědecký pracovník, od roku 1980 je vedoucí oddělení myší molekulární genetiky. Jako hostující profesor také působil na univerzitě v Princetonu. Je autorem nebo spoluautorem více než stovky odborných publikací, laureátem řady významných ocenění a členem mezinárodních vědeckých panelů.

Pavel Bělobrádek, vědecká diplomatka Delana Mikolášová a zástupci Sekce VVI na setkání s vedením Weizmannova institutu věd

VÝZVA K PODÁVÁNÍ NÁVRHŮ KANDIDÁTŮ NA 2 ČLENY/ČLENKY VÝZKUMNÉ RADY TECHNOLOGICKÉ AGENTURY ČESKÉ REPUBLIKY

V souvislosti s končícím funkčním obdobím 2 členů Výzkumné rady Technologické agentury České republiky (dále jen „TA ČR“) vyhlašuje místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace a předseda RVVI Pavel Bělobrádek výzvu k podávání návrhů na 2 členy/členky Výzkumné rady TA ČR.

Předpokládané zahájení výkonu funkce je 8. listopadu 2016.

Výzkumná rada TA ČR je koncepčním orgánem TA ČR. Má 12 členů včetně předsedy, které jmenuje a odvolává vláda na návrh RVVI. Funkční období členů Výzkumné rady TA ČR je podle Statutu TA ČR čtyřleté.

Výzkumná rada TA ČR navrhuje předsednictvu ustavení a zaměření oborových komisí a jejich členy, předkládá předsednictvu požadavky na nové programy připravované TA ČR a jejich cíle, vyjadřuje se k návrhům programů připravených TA ČR nebo k návrhům programů připravených jinými správními úřady, jejichž realizaci zajišťuje TA ČR, hodnotí průběžné a konečné výsledky programů realizovaných TA ČR.

Stávající členové/členky Výzkumné rady TA ČR:
prof. Ing. Vladimír **Mařík**, DrSc., dr.h.c. | *předseda*
prof. Ing. Martin **Fusek**, CSc. | *místopředseda*
Ing. Pavel **Bartoš**
Ing. Martin **Frélich**
prof. RNDr. Jan **Hajič**, Dr.
prof. Ing. Dagmar **Juchelková**, Ph.D.
Ing. Josef **Mikulík**, CSc.
Doc. RNDr. Jan **Pokorný**, CSc.
prof. Ing. Petr **Ráb**, DrSc.
prof. MUDr. Eva **Syková**, DrSc., FCMA
prof. Ing. Miroslav **Václavík**, CSc.
prof. Ing. Petr **Zuna**, CSc., D. Eng. h. c.

◂ Během srpnové návštěvy německé kancléřky Angely Merkelové jednal vicepremiér vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavel Bělobrádek o větší vědeckovýzkumné spolupráci s Německem

INVESTIČNÍ SMLOUVA S GENERAL ELECTRIC INTERNATIONAL

Na základě úkolu uloženého vládou byla RVVI seznámena se záměrem Českého vysokého učení technického pro další rozvoj letectví a kosmických aktivit, který vláda vzala na vědomí v souvislosti se schválenou *Investiční smlouvou mezi Českou republikou a General Electric International, Inc. včetně dalšího rozvoje leteckých a kosmických aktivit v České republice.* RVVI pozitivně hodnotí záměr GE postavit v ČR výrobní závod v leteckém odvětví a související vznik Centra pokročilých leteckých technologií při Strojní fakultě ČVUT. Zároveň RVVI vyjádřila obavy nad otázkou financování budoucí udržitelnosti tohoto projektu. RVVI doporučuje zejména zvážit zapojení dalších výzkumných organizací, které disponují příslušnými odbornými kapacitami. V této souvislosti RVVI vyzvala Ministerstvo průmyslu a obchodu, které smlouvu předložilo, aby zajistilo spolupráci na tomto projektu mezi ČVUT a dalšími relevantními pracovišti (např. Ústavem termomechaniky a Ústavem fyziky materiálů).

VLÁDA SCHVÁLILA STRATEGII INTELIGENTNÍ SPECIALIZACE, PODPOŘÍ PERSPEKTIVNÍ ODVĚTVÍ VĚDY

Vláda na zasedání 11. července 2016 schválila Aktualizaci Národní strategie inteligentní specializace (RIS3 strategie z anglického „Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation“). Strategie určuje nejperspektivnější odvětví českého hospodářství, do kterých pak budou zacíleny peníze z evropských, národních, regionálních i soukromých zdrojů (cca 70 mld Kč).

Materiál, který je předběžnou podmínkou pro čerpání evropských fondů, byl poté zaslán ke schválení Evropské komisi. Komise už avizovala, že dokument je připravený k oficiálnímu schválení.

Vybraná odvětví, na která se chce ČR zaměřit:

- Digitální technologie, elektrotechnika
- Dopravní prostředky pro 21. století
- Pokročilé stroje/ průmyslové technologie
- Péče o zdraví, pokročilá medicína
- Kulturní a kreativní průmysly
- Zemědělství a životní prostředí
- Společenské výzvy

Na určení prioritních témat v těchto odvětvích spolupracovali zástupci firem, výzkumných institucí, vysokých škol, veřejné správy (rezorty, kraje) a neziskového sektoru. Na tato prioritní témata by měly být zaměřeny i výzvy z operačních programů Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK), Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) a programu Praha pól růstu. První výzvy s úzkou vazbou na RIS3 by měly být vyhlášeny v létě a na podzim 2016.

V českém prostředí by RIS3 strategie měla přispět zejména ke zlepšení spolupráce mezi veřejným sektorem a podniky. Strategie pro inteligentní specializaci se zabývá také podporou soukromých investic do vědy a zaměřením firem na výrobky s vyšší přidanou hodnotou. Ve všech těchto oblastech má Česká republika rezervy, což konstatuje i Analýza stavu vědy a výzkumu v ČR v mezinárodním srovnání.

SOUTĚŽ MALÍ ZVĚDAVCI CHCE PŘILÁKAT DĚTI K VĚDĚ

Na začátku školního roku odstartovala soutěž pro děti Malí zVĚDAvci, zábavnou formou chce školáky a jejich rodiče přilákat k vědě a poznání. Úkolem malých soutěžících je natočit video, ve kterém spolu se svým rodičem předvádějí jednoduchý vědecký pokus. Autoři nejlepších videí pak získají vstupenky pro celou rodinu do jedné z institucí sdružených v České asociaci science center a věcné ceny.

Soutěž organizuje Sekce pro vědu, výzkum a inovace při Úřadu vlády ČR, partnerem je Česká asociace science center. Zahajovací video natočil místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavel Bělobrádek se svým synem, kteří ukázali, jak nafouknout balonek díky chemické reakci jedlé sody a octa (video je k vidění na stránkách www.vyzkum.cz). Soutěžící mohou zapojit fantazii a vymyslet celou řadu vlastních pokusů. *„Cílem mého úřadu je mimo jiné propagace a popularizace vědy a výzkumu. Věda neznamená jen suché matematické vzorečky nebo hromady knih, věda může být i zábavná, dobrodružná a užitečná. Budu rád, kdyby si právě toto poznání odnesly děti z naší soutěže,“* uvedl vicepremiér. Soutěží se ve třech kategoriích: Cenu Malého zVĚDAvce udělí odborná porota, Cenu za originalitu udělí místopředseda vlády. O Ceně veřejnosti rozhodne počet „lajků“ pod videi zveřejněnými na facebookových stránkách Věda, výzkum, inovace. Soutěž se koná od 1. září do konce října 2016, je určena žákům základních škol a nižších gymnázií. Do soutěže se děti přihlásí tak, že na mobil, fotoaparát nebo videokameru natočí soutěžní video, nahrají jej na Youtube a odkaz na toto video pak spolu s vyplněným registračním formulářem pošlou na adresu **soutezvvi@vlada.cz**. Podrobnosti naleznete na stránkách **www.vyzkum.cz**.

RVVI VE VÍDNI SPOLUPOŘÁDÁ WORKSHOP O INOVACÍCH VE STŘEDNÍ EVROPĚ

RVVI bude spolu s Velvyslanectvím ČR ve Vídni, Velvyslanectvím Polska, ImpactHub Vídeň a New Europe 100 pořádat workshop na téma inovací ve střední Evropě („Innovations in Central Europe: Prospects for Cooperation“). Workshop se koná dne 21. září 2016 v ImpactHub ve Vídni.

Na workshopu byla potvrzena účast tří členů RVVI, prof. Kůse, doc. Havlíčka a Ing. Palíška, který je i jedním z hlavních řečníků.

Cílem workshopu je hledat možnosti spolupráce v otázkách tvorby politiky v oblasti inovací v zemích Visegrádské skupiny a Rakouska, výměna zkušeností a snaha o zvýšení atraktivity regionu pro investory v oblasti inovací a start-upů.

Plné znění všech přijatých usnesení včetně detailních podkladů naleznete na www.vyzkum.cz